GŁOS ZIEMI RADOMSKIEJ

REDAKCJA I ADMINISTRACJA Radom, Żeromskiego 40. Telefon 28. Redakcja przyjmuje codziennie od godz. 15—16.

Nr 74 Radom, piątek 4 maja 1945 r. Rok I

BERLIN ZDOBYTY

Porty Rostock i Warnemünde w ręku Czerwonej Armii

Wczorajsze uroczystości ku czci Konstytucji 3 Maja zbiegły się z radosną wiadomością, że stolica Rzeszy niemieckiej Berlin. kuźnia zaborczych planów germańskich. siedlisko nienasyconej bestii hitlerowskiej, została wreszcie zdobyta przez bohaterskie wojska Czerwonej Armii i współdziałające oddziały Polskiej Armii.

Trudno znaleźć dość silne wyrazy na określenie radości, którą wiadomość ta wzbudziła w sercach narodu polskiego. Wszak myśmy pierwsi padli ofiarą zachłanności hitlerowskich Niemiec, wszak od Polski rozpoczął swój pochód z Berlina na podbój Europy, a potem świata całego żołdak hitlerowski, wykorzystując swoją olbrzymią przewagę militarną. Zniszczeniem naszych miast i wsi, wymordowaniem milionów obywateli polskich zainicjował Hitler swoją niszczycielską robotę, uplanowaną w Berlinie. Długie 5 lat pastwił się barbarzyński najeźdźca nad narodem naszym. tępiąc polską kulturę, tępiąc jej najdzielniejszych przedstawicieli, tworząc według planów. opracowanych w Berlinie, swoje słynne obozy koncentracyjne. a właściwie mordownie milionów ludzi.

I oto w trzy i pół miesiąca po wypędzeniu wrogich hord z naszych ziem, po wypędzeniu ich z Radomia, nadchodzi wiadomość o zdobyciu Berlina i zupełnym rozgromieniu zaborczych armii niemieckich, nadchodzi wiadomość o niesławnej śmierci Hitlera. oprawcy tej najbardziej w dziejach świata krwawej rzezi.

Wojna się kończy. kończy się pełnym zwycięstwem sojuszników, a więc i Polski.

* * *

MOSKWA (R) 3. V. Wczoraj w godzinach wieczornych wydany został następujący specjalny rozkaz Naczelnego Wodza Czerwonej Armii Marszałka Zw. Radzieckiego Stalina, skierowany do wojska Armii Czerwonej i do jednostek radzieckiej Marynarki Wojennej z wiadomością o zdobyciu Berlina.

Dnia 2. V. wojska I frontu białoruskiego pod dowództwem marsz. Żukowa, współdziałając z wojskami I frontu ukraińskiego pod dowództwem marsz. Koniewa po zaciętych walkach ulicznych rozgromiły całkowicie garnizon Berlina i opanowały stolicę Rzeszy. Garnizon Berlina, dowództwo naczelne i cały jego sztab złożyły broń w dniu 2 maja o godz. 15 i oddały się do niewoli. Do godz. 21 wzięto ponad 70.000 niemieckich żołnierzy i oficerów.

Późnym wieczorem stolica Rosji uczciła największe zwycięstwo Armii Czerwonej 24 salwami artylerii z 324 dział.

MOSKWA (R) 3. V. Radzieckie Biuro Inf. donosi, że wojska I frontu białoruskiego pod dowództwem marsz. Żukowa, współdziałając z wojskami I frontu ukraińskiego pod dowództwem marsz. Koniewa rozgromiły garnizon nieprzyjaciela w Berlinie i opanowały stolicę Rzeszy. Wczoraj do g. 21 wojska radzieckie wzięły do niewoli ponad 70.000 niemieckich żołnierzy i oficerów. W liczbie jeńców znajdują się generałowie do specjalnych poruczeń, przedstawiciele kwatery głównej führera, szef sztabu obrony Berlina, szefowie sztabu kilku korpusów niemieckich. Do niewoli dostał się również zastępca Goebbelsa Fritsche, który zeznał, że Hitler i Goebbels popełnili samobójstwo.

Na północny-wschód od Berlina wojska I frontu ukraińskiego zlikwidowały otoczoną grupę nieprzyjaciela. Do dnia 2 maja wzięto na tym odcinku frontu do niewoli ponad 120.000 niemieckich żołnierzy i oficerów. Nieprzyjaciel stracił poza tym w tym okresie ponad 60.000 zabitych. Na północny-zachód od Berlina wojska I frontu białoruskiego kontynuowały swoją ofensywę.

Wojska II frontu białoruskiego w dalszym toku natarcia opanowały ważne porty nad Bałtykiem Rostock i Warnemünde.

Wojska IV frontu ukraińskiego zajęły szereg miejscowości w zachodnich Karpatach. Również ofensywa II armii ukraińskiej na wschód od Brna czyni pomyślne postępy.

Ofensywa wojsk polskich

WARSZAWA (R) 3. V. Naczelne Dowództwo Wojsk Polskich donosi, że oddziały I armii, pokonywując opór nieprzyjaciela, posuwają się w głąb Niemiec. Oddziały II armii **po odparciu kontrataków niemieckich koło Budziszyna i zadaniu mu ciężkich strat przeszły do ofensywy i ścigają oddziały niemieckie, cofające się na południowy-zachód i zachód.** Wzięto 400 jeńców do niewoli. Nasze lotnictwo wspierało działania lądowe.

Lubeka zdobyta — Odcięcie Danii

LONDYN (R) 3. V. **II armia brytyjska odcięła Danię i Schleswig-Holstein. Lubeka została zdobyta. Wojska brytyjskie posunęły się poza to miasto. Odległość wojsk brytyjskich od oddziałów sowieckich marsz. Rokossowskiego wynosi obecnie około 50 km.**

VII armia amerykańska wdarła się 200 km w głąb Austrii. Marsz. Rundstaedt dostał się do niewoli.

Działania wojenne we Włoszech zakończone

LONDYN (R) 3. V. Wczoraj ogłoszono tu specjalny komunikat o **zakończeniu działań wojennych we Włoszech.** Korpusy wojsk niemieckich i faszystowskich w północnych Włoszech, części Tyrolu i Styrii złożyły broń. Do niewoli wzięto tu ponad 1 milion żołnierzy i oficerów.

W. Rzymowski ministrem spraw zagr. Polski

WARSZAWA (R) Wobec tego, że Premier ob. Osóbka-Morawski zrezygnował ze stanowiska ministra spraw zagr., następcą jego został mianowany Wincenty Rzymowski.

Ministrem sprawiedliwości na miejsce min. Z. Zaleskiego, który objął resort kultury i sztuki, został mianowany podsekretarz stanu Henryk Świątkowski.

W telegraficznym skrócie

LONDYN (R) Brytyjski minister wojny oświadczył, że na terenach okupowanych przez armie sojusznicze uwolniono dotąd 2 i pół miliona jeńców wojennych. Wśród uwolnionych jest 40% Rosjan, 25% Francuzów i 15% Polaków.

PARYŻ (R) Gen. De Gaulle wysłał do Marsz. Stalina depeszę gratulacyjną z powodu zdobycia Berlina przez wojska radzieckie.

MOSKWA (R) Wiadomość o zdobyciu Berlina rozeszła się szybko w Moskwie i innych miastach Związku Radzieckiego. Wszędzie wywołała ona entuzjazm. W całym kraju odbywają się samorzutne manifestacje.

Uroczysta inauguracja VII sesji plenarnej Kraj. Rady Narodowej

WARSZAWA (R) 3. 55. — W dniu rocznicy Konstytucji 3 Maja odbyła się w godzinach popołudniowych w sali „Romy" uroczysta inauguracja 7 plenarnej sesji Krajowej Rady Narodowej.

PRZEMÓWIENIE PREZ. BIERUTA

Obrady zagaił obszernym przemówieniem Prezydent Rady, ob. Bierut. Na wstępie przeprowadził mówca analogię między Sejmem Czteroletnim a Krajową Radą Narodową, jako spadkobierczynią szlachetnych demokratycznych dążeń tego Sejmu i zakończył ten ustęp okrzykiem na cześć rocznicy Konstytucji 3 Maja i jej spadkobierczyni, demokracji polskiej. Okrzyk ten przy dźwiękach Hymnu Narodowego zebrani posłowie trzykrotnie powtórzyli.

Następnie przypomniał ob. Bierut, że Kr. Rada Nar. zebrała się po raz pierwszy w męczeńskim mieście Warszawie w chwili historycznej, gdy pod ciosami bohaterskiej Armii Czerwonej padł i skapitulował butny Berlin, gdy przeklęty po tysiąckroć razy degenerat Hitler wyzionął ducha. W dniu dzisiejszym święci nasz naród całkowite wyzwolenie ziem polskich. Możemy dziś stwierdzić, że już z całą pewnością — mówił Prezydent — że wygraliśmy wojnę. W tym radosnym dniu wyzwolenia składamy najgłębzsy hołd bojownikom o wolność i niepodległość, oddajemy cześć poległym w tych walkach. Dalej oddał mówca cześć pamięci poległych w obronie Warszawy i żołnierzom polskim i radzieckim, których krwią została obficie skrwawiona ziemia polska.

Następnie przesłał Prezydent pozdrowienia armiom sojuszniczych narodów, szczególnie zaś Czerwonej Armii i jej genialnemu Wodzowi Marsz. Stalinowi (huczne oklaski, orkiestra odegrała hymn sowiecki).

Dalszy ustęp przemówienia poświęcił ob. Bierut sprawie paktu przyjaźni i wzajemnej pomocy między Polską a ZSRR, po czym powitał obecnych na posiedzeniu przedstawicieli dyplomatycznych obcych państw, w zakończeniu zaś oddał hołd pamięci wielkiego Prezydenta Stanów Zjednoczonych, Franklina Roosevelta, którego pamięć uczciła Izba przez minutową ciszę.

Okrzykiem: „Niech żyje całkowicie już wyzwolona, wielka, niepodległa, demokratyczna Polska" — zakończył Prez. Bierut swe przemówienie.

DEPESZE GRATULACYJNE

Z kolei odczytano depesze nadesłane z okazji Święta Narodowego na ręce Prez. Bieruta przez przewodniczącego Najw. Rady ZSRR Kalinina i na ręce ob. Osóbki-Morawskiego jako premiera przez Marsz. Stalina a jako ministra spraw zagr. przez zast. komisarza lud. spr. zagr. Wyszyńskiego.

ODZNACZENIE ZASŁUŻONYCH

Następnie ogłoszono listę osób, odznaczonych przez Prezydium Kr. Rady Nar. orderami Grunwaldu II i III kl. oraz orderami Polonia Restituta 4 kl. za wybitne zasługi na polu walki z okupantem i przy pracy nad odbudową odradzającej się państwowości. Odznaczone zostały osoby na terenach wyzwolonych przed 1 stycznia 1945.

SZTANDAR Z MALBORGU

Nastąpiło uroczyste wręczenie Prezydentowi KRN. historycznego sztandaru polskiego, odnalezionego obecnie w Malborgu, a świadczącego wymownie o prawach Polski do ziem zachodnich.

GÓRNICY POLSKIEGO ZAGŁĘBIA WĘGLOWEGO

Z kolei stanęła przed Prezydentem KRN. delegacja górników polskiego Zagłębia Węglowego z darami swoimi, mianowicie pośężkiem górnika, obeliskiem i wózkiem do przewożenia węgla oraz młotem, wręczonym ob. Prezydentowi, przy czym delegacja wyraziła swoją wdzięczność Radzie Narodowej i Rządowi Tymcz. za opiekę nad robotnikami polskimi i zapewniła o swej gotowości do ofiarnej pracy.

EKSPOSEE PREMIERA

Przystąpiono do porządku dziennego.

Po uzupełnieniu Izby przez powołanie nowych posłów i po złożeniu przez nich ślubowania, obszerne exposé wygłosił premier Rządu Tymcz. ob. Osóbka-Morawski, omawiając osiągnięcia Rządu na terenie polityki spraw zagranicznych i wewnętrznych.

Przy tej sposobności ob. Premier z naciskiem podkreślił słuszność żądania Polski co do jej udziału w konferencji w San Francisco i wyraził nadzieję, że pominięcie Polski jest chwilowe i że Polska znajdzie tam należne jej miejsce.

GENERAŁ ROLA - ŻYMIERSKI MARSZAŁKIEM POLSKI

Po exposée Premiera zajwiła się w sali obrad delegacja oficerów i żołnierzy I Armii Polskiej, która złożyła na ręce Prezydenta KRN. meldunek o swoich walkach z wrogiem i zwycięskim wkroczeniu do Berlina. Meldunek ten Izba powitała hucznymi oklaskami, po czym uchwalono przesłać żołnierzom polskim, walczącym na ziemi niemieckiej, serdeczne pozdrowienia i hołd bohaterskim bojownikom na ręce dowódcy I Armii gen. Popławskiego.

Bezpośrednio potem wpłynął wniosek Prezydium KRN. o mianowanie Naczelnego Dowódcy Wojsk Polskich, gen. broni Michała Rola-Żymierskiego w uznaniu jego wyjątkowych zasług w walce o wyzwolenie Polski i rozgromienie jej odwiecznego wroga, Marszałkiem Polski.

Wniosek ten jednomyślnie — wśród hucznych oklasków — uchwalono.

Na tym zakończono pierwszą część obrad i zarządzono przerwę. Szczegóły exposé Premiera i dalszego ciągu obrad w następnych numerach.

3 Maj w Radomiu

Dzień 3 Maja święcony w Polsce jako symbol dążeń demokratycznych i postępu, obchodzony jest przez naród na pamiątkę chwili, w której po raz pierwszy w Polsce koła postępowe zdołały odnieść zwycięstwo, na razie chwilowe, nad ciemnotą i reakcją. W świątecznym nastroju utrzymanym jeszcze z święta pierwszomajowego Radom przygotowywał się do obchodzenia po raz pierwszy od czasów okupacji dnia 3 Maja. Gmachy udekorowano emblematami państwowymi i zielenią. Na wszystkich domach powiewały polskie chorągwie.

I stało się, że dzień 3 maja w tym roku stał się podwójnym świętem. bo o osmej godzinie z rana wszystkie syreny przeciągłym, kilkuminutowym rykiem oznajmiły miastu, że wojska polskie i radzieckie zdobyły Berlin, że nad gniazdem wroga powiewają polskie i radzieckie sztandary. To też tłumy ludności, które ruszyły rano ze wszystkich stron miasta na miejsce manifestacji, przyszły równocześnie manifestować swą radość z powodu zdobycia Berlina. Na Placu 3 Maja zajęli miejsca przedstawiciele Władz, Armii Czerwonej i Wojska Polskiego, oddziały obu armii, karne szeregi młodzieży, korporacje i związki oraz olbrzymie tłumy publiczności. O g. 10 rano rozpoczęła się przy ołtarzu zbudowanym przed kościołem. Garnizonowym polowa Msza św., z kazaniem wygłoszonym przez ks. Cierycza. Podczas Podniesienia oddano salwy honorowe. Po zakończeniu Mszy św. zaintonowano „Boże coś Polskę".

Na trybunę wstąpił prez. miasta ob. Kiełczewski. Prezydent w krótkich słowach przedstawił znaczenie Konstytucji 3 Maja, zwiastunki postępu na drodze do demokratycznego ustroju państwa. Pierwszą część przemówienia zakończył ob. Prezydent okrzykiem: Niech żyje Najjaśniejsza Rzeczpospolita Demokratyczna, po czym orkiestra odegrała hymn polski. Następnie ob. Kiełczewski podkreślił, że tegoroczne święto 3 Maja staje się świętem zwycięstwa Armii Czerwonej i Wojska Polskiego, kroczących ulicami Berlina. Przemówienie swe zakończył prezydent Kiełczewski okrzykiem na cześć Marszałka Stalina. Orkiestra odegrała hymn sowiecki.

Następnie głos zabrał komendant garnizonu płk. Wołkow. Przemówienie swoje poświęcił płk. Wołków zwycięstwu Armii Czerwonej i Wojsk Polskich, odniesionemu w Berlinie. Słowa mówcy kilkakrotnie przerywane były spontanicznymi okrzykami i oklaskami radomian manifestujących swą radość z powodu odniesionego zwycięstwa. Orkiestra kilkakrotnie grała hymny polski i sowiecki. Przemówienie swoje zakończył płk. Wołkow rozkazem oddania salwy honorowej na cześć zwycięstwa nad Berlinem. Rozbrzmiało więc miasto hukiem salw, na niebo wytrysnęły bogactwem kolorów rakiety, a entuzjazm manifestujących swą radość tłumów doszedł do punktu kulminacyjnego Następnie uformował się potężny pochód. Na czele poprzedzanego orkiestrą pochodu kroczył oddział wojska polskiego i oddział wojska radzieckiego, następnie Związek Inwalidów Wojennych, oddział straży pożarnej, za nimi postępowały organizacje młodzieży, Związek Walki Młodych, TUR, harcerstwo i niezliczone szeregi młodzieży szkolnej, organizacje polityczne i związki zawodowe. Pochód, wśród okrzyków i oklasków stojącej na chodniku publiczności, przeszedł ulicami Piłsudskiego, Traugutta, Żeromskiego i skierował się ku ustawionej przed gmachem Starostwa trybunie, gdzie przedstawiciele władz, Wojska Polskiego i Armii Czerwonej przyjęli defiladę. U wylotu ulic Żeromskiego i 1. Maja pochód się rozwiązał.

Konstytucja 3 Maja a my

W dniu 3 maja o godz. 5 popołudniu w sali Instytutu Naukowo-Społecznego przy udziale licznie zebranej publiczności prof. Lewicki wygłosił odczyt pod tytułem „Konstytucja 3 Maja a my".

Rewelacyjny odczyt Niemca o zbrodniach hitlerowskich w Krakowie

KRAKÓW. — W sali kina „Znicz wygłosił odczyt były poseł do Reichstagu, b. więzien Oświęcimia, dr Artur Meyer. Spędził on 12 lat w różnych obozach koncentracyjnych hitlerowskich i zeznawał jako pierwszy świadek przed Komisją do badania zbrodni niemieckich w Oświęcimiu. Pierwszy raz Niemiec oskarża naród przed forum publicznym, a oskarżenie to poparte jest przykładami bestialstwa niemieckiego, zebranymi przez prelegenta osobiście w czternastu obozach koncentracyjnych, a w pierwszym rzędzie w Oświęcimiu. Oto prawdziwa wymowa cyfr podanych przed dra Meyera w jego odczycie: 25 tysięcy ludzi zabitych przez jednego hitlerowca, pięć milionów ludzi zagazowanych i spalonych w krematoriach Oświęcimia. Odczyt dra Meyera pozostanie niezapomnianym oskarżeniem zbrodniarzy.

Z ostatniej chwili

Hamburg zajęty bez wystrzału

LONDYN (R) 4. 5. — II armia brytyjska zajęła Hamburg. Hamburg poddał się bez wystrzału.

Cieszyn w ręku wojsk radzieckich

MOSKWA (R) 4. 5. W dniu 3 maja wojska 4 frontu ukraińskiego zajęły miasto Cieszyn i szereg innych miejscowości.

—o—

W faszystowskim zwierzyńcu

Strach i asekuracja

Na pogrzebie mieszkańców Essen, którzy zginęli od nalotów powietrznych, wykrzyknął Goebbels: „Kto może ocenić życie Niemca?" — Jednakowoż swoje życie ocenił całkiem konkretnie: zaasekurował się na 2.490.000 dolarów. Kat Himmler nieco skromniej, on uważa, że jego życie warte mniej więcej 635.000 dolarów. Życie znanego złodzieja Leya ocenione było przez niego na 841.000 dolarów. Natomiast Goering ceni siebie wysoko i zresztą dostatecznie wzbogacił się na wojnie, żeby zaasekurować swoje życie na 4.000.000 dolarów. Wszystkich jednak przewyższył komiwojażer Trzeciej Rzeszy Ribbentrop. Ten wielki mąż zaasekurował swoje życie na 5.665.000 dolarów.

Asekuracja (po rosyjsku: strachowka) związana ze strachem: ci panowie teraz zaczynają rozmyślać o wyjściu. W miarę przybliżania się Czerwonej Armii do granic Niemiec asekuracyjne towarzystwa argentyńskie stawały się coraz bardziej wymagające. W 1944 roku nikt już nie chciał zaasekurować Himmlera albo Goeringa od doskonale namydlonej pętli. Ale Goering i Himmler nie żałują pieniędzy: oni myślą o swoim potomstwie. Oni pragną, aby dzieci ludożerców były zaopatrzone, jeżeli nie w ludzkie, to chociaż soczyste befsztyki. Nadaremna zapobiegliwość: sądy zajmą się nie tylko losem grabieżców, ale i losem zagrabionego. U tych pięciu wyliczonych ludożerców znajduje się w zagranicznych bankach 16.415.000 dolarów. Oprócz tego życie piątki zaasekurowane na 13.631.000 dolarów. W ten sposób po naturalnej śmierci przestępców — na szubienicy albo na gilotynie — można otrzymać 30 milionów dolarów. Za te pieniądze da się odbudować niemałe miasto, zburzone przez Niemców — Karaczew albo Saint-Claude. Co się tyczy inych miast, zburzonych przez Niemców, to grenadierzy albo jegrzy sami będą musieli zabrać się do roboty, a dzieci ludożerców będą musiały pościć.

Ilia Erenburg

Rady Zakładowe

Departament Pracy przy Min. Pracy i Opieki Społecznej opracował rozporządzenia wykonawcze o regulaminie wyborczym do rad zakładowych i o trybie funkcjonowania tych rad. Rozporządzenie to wkrótce zostanie ogłoszone. Równocześnie wydane zostaną instrukcje dla rad zakładowych z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy.

W związku z odbudową Warszawy przede wszystkim ustalone będą przepisy, dotyczące przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny pracy robotników budowlanych i zatrudnionych przy rozbiórce.

Poza tym w opracowaniu Departamentu Pracy znajduje się dekret o Urzędach Zatrudnienia. Do czasu powstania tych urzędów czynne będą społeczne Biura Pośrednictwa Pracy, uruchamiane przy Okręgowych Radach Związków Zawodowych.

Niezmiernie ważnym zagadnieniem podejmowanym przez Min. Pracy i Opieki Społecznej jest sprawa unifikacji ustawodawstwa pracy na całym terenie Rzeczypospolitej.

Dwa doniosłe rozporządzenia

W najbliższych dniach Ministerstwo Oświaty ogłosi dwa doniosłe rozporządzenia, które ułatwią niezamożnej młodzieży robotniczej i chłopskiej odbywanie studiów wyższych. Pierwsze z tych rozporządzeń dotyczy organizacji wstępnych jednorocznych kursów przygotowawczych na wyższych uczelniach. Umożliwią one przygotowanie się młodzieży do studiów wyższych bez konieczności zdawania tzw. matury.

Drugie rozporządzenie dotyczy powołania do życia specjalnych komisji weryfikacyjnych Komisje te zajmą się sprawą zaginionych podczas działań wojennych świadectw i dokumentów szkolnych oraz ustalać będą kwalifikacje szkolne tych, którzy zmuszeni byli do przerwania nauki w szkołach średnich z chwilą wybuchu wojny, a uzupełniali swe wykształcenie w czasie okupacji w szkołach tajnych.

—o—

Uruchomienie fabryki spożywczo-farmaceutycznej

Jedna z wielkich fabryk w Krakowie uruchomiła dział spożywczy, farmaceutyczny, częściowo chemiczny i laboratoryjny. W dziale spożywczym produkuje się marmoladę w ilości 5 ts. kg dziennie i budynie.

W dziale farmaceutycznym, najważniejszym w tej chwili ze względu na zniszczenie w Polsce wszystkich wielkich fabryk farmaceutycznych, wyrabia się odżywkę dla dzieci, środki przeciw przeziębieniu i proszki od bólu głowy.

Dział chemiczny produkuje półfabrykaty dla przemysłu garbarskiego, papierniczego i tekstylnego.

W najbliższym czasie uruchomiona będzie suszarnia dla suszenia ziół, owoców i jarzyn.

—o—

Turniej siatkówki

W dniu 5 maja br. (w sobotę) o godzinie 14 odbędzie się na boisku Straży Ogniowej przy ulicy Traugutta turniej siatkówki. Do turnieju zgłosiło się kilka zespołów Będzie to generalny przegląd sił przed oficjalnymi mistrzostwami i z tego powodu turniej zapowiada się b. ciekawie.

WYDAWCA: Wojew. Urząd Inf. i Prop. I. — 09541 REDAGUJE KOLEGIUM Red odp.: J. MORTON. Druk. II. Drukarnia Państwowa. Radom. Żeromskiego 49.